

**Grankulla stads
revisionsutskotts
utvärderingsberättelse
för 2019**

**Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad**

Innehåll

1.	Revisionsutskottets uppgifter och sammansättning.....	1
2.	Uppföljning av observationerna och utvecklingsförslagen i föregående års utvärderingsberättelser	3
3.	Utvärdering av hur de ekonomiska målen uppfyllts	3
4.	Utvärdering av hur målen för verksamheten uppfyllts.....	5
5.	Social- och hälsovårdssektorn.....	7
5.1	Förvaltning	7
5.2	Socialtjänsterna.....	8
5.3	Äldreomsorgen.....	9
5.4	Hälsovården	9
5.5	Mun- och tandvården	10
5.6	Den specialiserade sjukvården	10
6.	Övriga observationer	10
6.1	Stadens strategier och program.....	10
6.2	Samhällstekniken	11
6.3	Bildningssektorn.....	12
7.	Revisionsutskottets förslag till stadsfullmäktige.....	17
8.	Sammanfattning	17
9.	Underskrifter.....	17
	Bilaga 1 Gemensam utvärdering från revisionsfunktionerna vid huvudstadsregionens städer 2019: Hälsovårdens e-tjänster	1

1. Revisionsutskottets uppgifter och sammansättning

Stadsfullmäktige tillsatte 12.6.2017 ett revisionsutskott enligt kommunallagen för att organisera granskningen och utvärderingen av förvaltningen och ekonomin under fullmäktigeperioden 2017–2021.

I utvärderingsarbetet år 2019 bestod revisionsutskottet av följande ledamöter och personliga ersättare:

Ledamöter	Ersättare:
Olavi Filppula, ordförande	Harri Fagerlund
Stefan Stenberg, vice ordförande	Christoffer Lindqvist
Veronica Fellman	Marina Almark
Jarkko Huttunen	Pirjo Huttunen
Sari Mutka	Elina Eväsoja

Beslutsfattandet i revisionsutskottet har baserat sig på förslag av ordföranden och OFGR, CGR Outi Koskinen från PwC Julkistarkastus Oy har varit protokollförare i revisionsutskottet.

Ledamöterna i revisionsutskottet har inte deltagit i utvärderingen av de sektorer eller utskott där de själva är ledamöter eller ersättare.

Revisionsutskottets uppgifter

Revisionsutskottet ska enligt kommunallagen bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i staden och stadskoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Dessutom åligger det revisionsutskottet att samordna revisionen för staden och dess dottersamfund. Om stadens balansräkning visar underskott som saknar täckning ska revisionsutskottet bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet. I revisionsutskottets uppgifter ingår också att behandla redogörelserna för bindningar enligt 84 § i kommunallagen och övervaka att skyldigheten att redogöra för bindningar iakttas. Kommunen ska föra ett offentligt register över bindningarna i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

I enlighet med kommunallagen har revisionsutskottet tagit emot redogörelserna för bindningar och ändringar i dem, samt fört in redogörelserna i registret, som upprätthålls i stadens allmänna datanät.

Revisionsutskottets utvärderingsarbete för 2019

Revisionsutskottet utförde utvärderingen för 2019 enligt sin utvärderingsplan för fullmäktigeperioden 2017–2021 och sitt arbetsprogram för utvärderingen för 2019. År 2019 har social- och hälsovården varit fokusområde vid utvärderingen.

Revisionsutskottets utvärderingsarbete har grundat sig på stadens bokslut 2019 samt budgeten 2019 och ekonomiplanen 2019–2021. Dessutom har revisionsutskottet tagit del av stadsstyrelsens och utskottens protokoll samt andra utredningar. Vid sina möten har revisionsutskottet hört stadens tjänsteinnehavare, arbetstagare och förtroendevalda.

Revisionsutskottet sammanträdde 11 gånger i samband med utvärderingen för 2019. Dessutom har ledamöterna i revisionsutskottet självständigt berett textutkast till utvärderingsberättelsen. Revisionsutskottet har satt sig in i social- och hälsovårdens verksamhet genom att höra ordföranden för social- och hälsovårdsutskottet, social- och hälsovårdsdirektören, den ledande överläkaren, socialservicechefen, tf. äldreomsorgschefen och

förvaltningschefen. Också stadsdirektören, ekonomidirektören, IT-utvecklingschefen, och personalchefen har varit inbjudna till möten och gett utredningar i ärenden som gäller verksamheten, förvaltningen och ekonomin inom respektive ansvarsområde.

Revisionsutskottet har utvecklat sin egen verksamhet genom att delta i kurser som riktat sig till ledamöter i revisionsutskott. Dessutom deltog företrädare för revisionsutskottet i ett gemensamt seminarium för revisionsnämnderna i huvudstadsregionens kommuner och samkommuner som hölls i Helsingfors 29.11.2019.

Gemensam utvärdering från revisionsenheterna vid huvudstadsregionens städer 2019: Hälsovårdens e-tjänster

Revisionsenheterna i huvudstadsregionens städer och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt HUS gjorde år 2019 en gemensam utvärdering av hälsovårdens e-tjänster och kunde konstatera att alla städerna i huvudstadsregionen och HUS har många olika slag av e-tjänster i bruk. Alla kan dock inte använda e-tjänster på grund av olika funktionsnedsättningar, så användningen av traditionella servicekanaler ska också i fortsättningen vara möjlig. E-tjänsternas fördelar och nödvändighet har blivit allt tydligare i och med coronavirusepidemin. Till exempel kunde en symtombedömning snabbt införas i tjänsten Omaolo, som gav användarna möjlighet att bedöma sannolikheten för coronasmitta.

Utvärderingen gjordes av en arbetsgrupp som bestod av anställda vid städerna och HUS revisionsfunktion, och den styrdes av en styrgrupp bestående av revisionsutskottens ordförande. I utvärderingen deltog Esbo, Helsingfors, Grankulla, Vanda och HUS. Utvärderingens slutsatser och rekommendationer framförs i bilaga 1 till revisionsberättelsen.

Läs mer om utvärderingen här: www.arviointikertomus.fi.

Upphandling av revisionstjänster för 2019–2022

En upphandling av revisionstjänster gjordes för räkenskapsåren 2019–2022 och fullmäktige valde 13.5.2019 PwC Julkistarkastus Oy (numera KPMG Julkistarkastus Oy) till revisor. Huvudansvarig revisor har varit OFGR, CGR Outi Koskinen.

Revisionen för 2019

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed inom den offentliga förvaltningen. Revisorn har presenterat revisionsplanen för revisionsutskottet och rapporterat till utskottet om verkställandet av planen.

Revisorn har avgett två skriftliga rapporter till revisionsutskottet om revisionen för 2019. Rapporterna har också getts till stadsdirektören och ekonomidirektören. Revisionsutskottet rekommenderar att de observationer som framförs i rapporterna tas i beaktande och att nödvändiga åtgärder vidtas med anledning av dem.

2. Uppföljning av observationerna och utvecklingsförslagen i föregående års utvärderingsberättelser

Fullmäktige behandlade utvärderingsberättelsen för 2018 vid sammanträdet 17.6.2019. Stadsstyrelsen har 14.10.2019 gett fullmäktige utskottens och allmänna förvaltningens bemötanden till rekommendationerna i utvärderingsberättelsen.

Enligt revisionsutskottets åsikt kan utskottens arbete bli tydligare genom att ett administrativt verksamhetssätt införs i beredningen av förslagen. Beslutsfattandet kan bli smidigare om promemorior görs upp över tväradministrativa möten. Till exempel har höranden hållits mellan stadsstyrelsen och samhällstekniska utskottet där stora detaljplaneärenden har diskuterats och parterna ofta har varit i samförstånd över partigränserna. Beredningen har dock fortgått med utgångspunkt mer i beställarna än hörandena.

Revisionsutskottet önskar att en promemoria ska göras upp över motsvarande tväradministrativa höranden, så att det som framförs vid hörandena kan beaktas i den fortsatta beredningen.

Resultaten för Grankulla skilt för sig bör gå att få i statistiken om skolhälsoenkäten. Revisionsutskottet har tagit upp saken också under tidigare år men ingen anteckning om hemkommun har införts i enkäten, och samtidigt har ingen uttömmande förklaring getts till varför en fråga om elevens hemkommun inte kan ingå i enkäten. Situationen är säkert likadan i huvudstadsregionens övriga städer, där det också förekommer en hel del skolpendling över kommungränserna. Andelen elever i stadens skolor som bor i andra kommuner är hög (24 procent inom den grundläggande utbildningen och 73 procent på gymnasiet). Detta leder till svårigheter med att rikta stadens resurser och åtgärder rätt.

I bemötandet konstateras att utarbetandet av Grankulla stads strategi 2018–2022 startade våren 2017 med en värde- och visionsverkstad och ett strategiseminarium för cheferna. Stadens ledningsgrupp har bland annat tittat på mätare som andra städer använder, och vid beredningen av budgeten 2020 kommer målen och mätarna att utvecklas och utvidgas. Staden har ansökt om extern finansiering för att skapa en modell för kunskapsledning.

Revisionsutskottet rekommenderar att fastställandet av målen och mätarna på årsnivå utvecklas vidare så att de säger mer om genomslaget för stadens invånare. Mätare som rekommenderas är t.ex. tillgången på service och servicens genomslag, antalet producerade prestationer eller resursernas volym.

3. Utvärdering av hur de ekonomiska målen uppfyllts

Stadens resultat för 2019 var -1,5 milj. euro. Orsaken var att skatteintäkterna blev -5,7 milj. lägre än väntat. Till detta bidrog bl.a. skattekontorsreformen med en inkomstgräns för året och problemen i anslutning till inkomstregistret hos skatteförvaltning 2019.

Grankulla är den enda kommunen i Finland som tredje året i rad har negativa statsandelar, dvs. där utjämningen av statsandelarna är högre än utfallet. Den negativa utjämningen av statsandelarna motsvarade 21 procent av skatteintäkterna 2019 (67,0 milj. euro). Under åren 2017–2019 betalade staden sammanlagt 4,9 milj. euro till staten.

€ 1 000	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Statsandelar före utjämning	14 417	14 626	13 932	12 374	12 718	12 146	12 033	12 448
Utjämningar	-10 667	-11 514	-11 814	-12 049	-12 285	-12 942	-14 317	-14 312
Redovisade statsandelar	3 750	3 112	2 119	325	433	-796	-2 284	-1 864
Utjämningar i % av skatteintäkterna	19,70 %	20,60 %	20,00 %	20,10 %	19,51 %	17,38 %	20,70 %	21,36 %

Uppfyllelse av de strategiska ekonomiska målen 2018–2022 under 2019

Stadens ekonomiska mål i strategin för fullmäktigeperioden är:

1. Kommunalskattesatsen högst 17 procent
2. Strukturellt överskott; resultatet uppvisar i genomsnitt överskott

År 2019 var kommunalskattesatsen 17 procent, så målet uppnåddes.

Det strukturella resultatet 2019 uppvisade ett underskott (-4,2 milj. euro). Tabellen här nedan visar det årliga resultatet för varje räkenskapsperiod korrigerat med inkomster från försäljning av markegendom och andra inkomstposter av engångskaraktär.

€ 1 000	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Resultatet i bokslutet	1 752	-985	-1 538	1 590	7 132	6 198	3 229	-1 520
Extraordinära inkomstposter	-2 589	-1 736	-760	-7 006	-9 031	-1 175	-1 575	-2 631
Korrigerat, dvs strukturellt resultat	-837	-2 721	-2 298	-5 416	-1 899	5 023	1 654	-4 151

De bindande målen för ekonomin 2019 och utfallet

I budgeten för 2019 ställdes bindande mål gentemot fullmäktige för ekonomin och anslagen i driftsekonomidelen, investeringsdelen och resultaträkningen. Resultatområdenas anslag och de kalkylerade inkomsterna i driftsekonomidelen är bindande gentemot fullmäktige i nettobelopp (verksamhetsutgifterna minus verksamhetsinkomsterna). Investeringsanslagen är bindande projektvis eller gruppvís.

Nettoanslagen i driftsekonomidelen (verksamhetsbidraget) utföll väl för staden som helhet jämfört med budgeten. Verksamhetsbidragets utfall, -59,2 milj. euro, låg nära den ursprungliga budgeten. Överskridningarna inom sektorerna av bindande anslag gentemot fullmäktige jämfört med den ändrade budgeten uppgick till sammanlagt 0,7 milj. euro, vilket godkändes i fullmäktige i mars 2020.

Investeringarna, 11,4 milj. euro, utföll inom anslagen i den ändrade budgeten. De främsta investeringarna utgjordes av infrastrukturen i centrum 2,9 milj. euro; Mäntymäen koulu 1,4 milj. euro; Kasavuoren koulukeskus 1,6 milj. euro samt anskaffning av aktier 1,6 milj. euro.

Utöver det utföll målen som är bindande gentemot fullmäktige i anslutning till nettoanslagen för finansiella inkomster och utgifter i resultaträkningen samt förändringarna i utlåningen och lånestocken i finansieringsanalysen inom ramen för anslagen.

Finansiering av verksamheten och investeringarna

Årsbidraget och försäljningsvinsterna för egendom räckte inte för att täcka investeringarna under räkenskapsperioden. Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde var -5,1 milj. euro, vilket täcktes med kassamedel och ett kortfristigt lån på 2 milj. euro.

Balansräkning och ekonomisk ställning

Stadens balansräkning är fortfarande stark och soliditeten på 88 % är utmärkt. Under eget kapital fanns överskott från tidigare år till en summa på 52,7 milj. euro.

Stadskoncernens balansomslutning var 144 miljoner euro och soliditeten på 72 % är på en god nivå. Stadskoncernens lånestock var 22,7 miljoner euro.

Stadens budgetmål för 2019 utföll väl för den egna verksamheten. Skatteintäkterna 2019 blev märkbart lägre än budgeterat. Ekonomin 2020 kommer att påverkas av den kännbara osäkerheten som orsakas av coronaepidemin och av ännu lägre skatteintäkter. Utmaningen är balansen mellan

verksamhetsutgifterna å ena sidan och skatteintäkter och verksamhetsintäkter å andra sidan, samt investeringsnivån och de årligen ökande avskrivningarna.

4. Utvärdering av hur målen för verksamheten uppfyllts

Utvärdering av hur åtgärderna för 2019 och för hela fullmäktigeperioden i Grankullas stadsstrategi 2018–2022 har uppfyllts

I Grankullas stadsstrategi 2018–2022 ingår mål för fullmäktigeperioden indelade i fem strategiska insatsområden, och för målen fastställs också åtgärder och mätare på årsnivå. I bokslutet rapporterar sektorerna om åtgärdernas utfall under 2019.

Enligt revisionsutskottets bedömning har målen för 2019 inte till alla delar omsatts i praktiken. Ett flertal projekt inleddes, men alla kunde inte slutföras under året.

Revisionsutskottet rekommenderar att de till buds stående resurserna beaktas vid fastställandet av målen på årsnivå och antalet mål, särskilt under den ekonomiska osäkerhet som råder i nuläget. Målen kan också med fördel delas in i delmål som schemaläggs och följs upp.

Nedan visas ett sammandrag av revisionsutskottets utvärdering av utfallet för mål och åtgärder i Grankullas stadsstrategi 2018–2022, allmänt taget, under år 2019. Måluppfyllelsen för de strategiska åtgärderna ingår mer detaljerat i del 2.1. i stadens bokslut för 2019.

= målet har nåtts = arbetet är på god väg = målet har inte uppnåtts

Strategiskt insatsområde och målen för fullmäktigeperioden 2018 – 2022	Revisionsnämndens bedömning av måluppfyllelsen 2019
<p>1. Med fokus på invånarna "ALLA MED"</p> <p>1.1. Levande tvåspråkighet <i>Revisionsutskottets utvärdering: Uppdateringen av bildningens tvåspråkighetsprogram flyttades till år 2020</i></p> <p>1.2. Delaktighetsprogram, 2018 <i>Revisionsutskottets utvärdering: Ingen enkät om delaktighet och kommunikation år 2019.</i></p> <p>1.3. Grankullabornas välbefinnande och hälsa förbättras och skillnaderna i hälsa minskar, 2018–2022 <i>Revisionsutskottets utvärdering: Analysen av undersökningar och enkäter har påbörjats och utvecklingsåtgärder har identifierats. Behandlingen av resultaten och vidtagandet av åtgärder har flyttats till 2020.</i></p> <p>1.4. Grankullas social- och hälsovårdstjänster marknadsförs <i>Revisionsutskottets utvärdering: Grankullas varumärke har stärkts och definierats tydligare medan verksamhetsmiljön har förändrats, så målet för 2019 har uppnåtts.</i></p>	<p style="text-align: center;">●</p>
<p>2. En livskraftig stad "FINLANDS NÖJDASTE KOMMUNINVÅNARE"</p> <p>2.1. Stadens och företagarnas gemensamma program för företagande, 2018; årliga mätningar av företagarevnligheten</p> <p>2.2 Staden och tredje sektorn gör upp ett gemensamt program för ökad livskraft <i>Revisionsutskottets utvärdering: Godkännandet av programmet sköts upp till 2020.</i></p> <p>2.3. Grankulla uppmuntrar sina invånare till rörlighet och aktivitet i samarbete med företag och föreningar <i>Revisionsutskottets utvärdering: Behandlingen av Grani Go-programmet för främjande av sport och motion flyttades till 2020.</i></p> <p>2.4. En gemensam kulturplan i samarbete mellan aktörer inom konst och kultur samt stadens sektorer; gemensam koordinerings- och informationskanal</p> <p>2.5. Detaljplaneändringen för stadshusområdet slutförs under fullmäktigeperioden <i>Revisionsutskottets utvärdering: Beslutsfattandet om planändringen har ännu inte slutförts.</i></p>	<p style="text-align: center;">●</p>

<p>3. En grön, fotgängarvänlig stad "SIKTE PÅ ETT KOLNEUTRALT GRANKULLA"</p> <p>3.1. Stadsstrukturen utvecklas i enlighet med utvecklingsbilden för markanvändning och boende på ett sätt som stärker Grankullas identitet <i>Revisionsutskottets utvärdering: Ungefär hälften av projekten i planlägningsprogrammet gick framåt enligt plan.</i></p> <p>3.2. Grankulla främjar hållbar utveckling <i>Revisionsutskottets utvärdering: Gåbusskonceptet genomfördes inte år 2019. Miljökonsekvenserna och de ekologiska synpunkterna på planerna för stadshuskvarteret har inte rapporterats, eftersom projektet fortfarande är på hälft.</i></p> <p>3.3. De regionala MBT-målen för bostadsproduktion verkställs</p>	<p style="text-align: center;">●</p>
<p>4. En lärvänlig stad "LÄRANDE MED SIKTE PÅ FRAMTIDEN"</p> <p>4.1. Högklassig småbarnspedagogik och förskola med barnet i fokus</p> <p>4.2. Högklassig utbildning med eleven i fokus <i>Revisionsutskottets utvärdering: Ungdomsarbetslösheten hölls på rekordlåg nivå, 5 arbetslösa under 25 år, men målet för fullmäktigeperioden är 0 % ungdomsarbetslöshet.</i></p>	<p style="text-align: center;">●</p>
<p>5. Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla "ÖPPEN OCH EXPERIMENTVILLIG"</p> <p>5.1. Öppen verksamhetskultur</p> <p>5.2. Flexibel organisation och attraktiv arbetsgivare <i>Revisionsutskottets utvärdering: Förberedelser gjordes för det nya HR-systemet, med det togs inte i bruk enligt målet.</i></p> <p>5.3. Sund kommunekonomi <i>Revisionsutskottets utvärdering:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - I motsats till vad som var målet visade det strukturella resultatet ett underskott år 2019. - T3-tiden, icke-brådskande mottagningstid var 30 dagar (median), jmfrt med målet 10 dagar. - Efter en provperiod utföll inte kvällstiderna till mottagningen enligt målet. <p>5.4. Fastigheterna och utrustningen i skick och i bruk <i>Revisionsutskottets utvärdering: Utfallet för mätaren att fastigheternas eftersatta underhåll inte ökar har inte rapporterats i anslutning till bedömningen av om de höjda anslagen för underhållet räcker till.</i></p> <p>5.5. Lättanvända digitjänster för alla åldrar <i>Revisionsutskottets utvärdering: Projektportföljen inom digitaliseringsprojektet har omsatts i praktiken enligt plan.</i></p>	<p style="text-align: center;">●</p>

5. Social- och hälsovårdssektorn

5.1 Förvaltning

Social- och hälsovården har till uppgift att upprätthålla och främja kommuninvånarnas hälsa, välfärd, arbets- och funktionsförmåga och sociala trygghet samt jämna ut hälsoskillnader mellan olika befolkningsgrupper. Dessutom drar sektorn försorg om tillgången och kvaliteten på primärvården, den specialiserade sjukvården och socialtjänsterna enligt invånarnas behov, samt om utkomststödet (stöd som ges i sista hand) och vården och omsorgen i livets alla skeden.

Social- och hälsovårdssektorns nettoutgifter utgjorde 45 procent av stadens verksamhetsutgifter. Utfallet för sektorns verksamhetsbidrag, -29,5 milj. euro, var 0,4 milj. euro högre än i den ändrade budgeten. Med beaktande av social- och hälsovårdens svårförutsägbara natur var resultatet tillfredsställande.

Verksamhetsintäkterna var 4,2 milj. euro, dvs. 0,4 milj. euro lägre än föregående år men 0,9 milj. euro över budgeten. Verksamhetsutgifterna särskilt inom äldreomsorgen och den specialiserade sjukvården ökade med ca 9 procent jämfört med föregående års utfall. Utgifterna inom de övriga resultatområdena utföll i stort sett enligt de tidigare åren. Överskridningarna av nettoanslagen, 0,2 milj. euro inom socialtjänsterna och 0,2 milj. euro inom hälsovården, godkändes i fullmäktige år 2020.

Revisionsutskottet rekommenderar att tillämpningen av budgeten följs upp under räkenskapsperioden på ett sätt som ger möjlighet att behandla eventuella budgetändringar under räkenskapsperioden.

Antal personer med annan hemkommun än Grankulla som skrivit sig på Grankulla hälsostation:

Månad/år	Personer	Nya klienter totalt
12/2014	639	639
6/2015	104	743
12/2015	106	849
6/2016	79	928
12/2016	90	1 018
6/2017	108	1 126
12/2017	87	1 213
1 – 6 / 2018	115	1 328
7 – 12 / 2018	90	1 418
1 – 6 / 2019	84	1 502
7 – 12 / 2019	119	1 621

Vid utgången av 2019 hade sammanlagt ca 1 600 personer bytt hälsostation till Grankulla. Antalet motsvarade ca 16 procent av tjänstens användare och antalet fortsätter att stiga. Då servicebehovet ökar utgör detta en stor utmaning för organisationen, och det påverkar både personalresursens storlek, förvaltningen och processerna. Situationen utgör en avsevärd risk för verksamheten, trots att de anställda vid stadens hälsostation har gjort ett mycket förtjänstfullt jobb i ett läge som kan anses svårt till och med i ett riksomfattande perspektiv. Riskidentifikationen har dokumenterats väl. I ett långtidsperspektiv är det viktigt att upprätthålla de anställdas välmående och ork. Här har arbetsgivaren och ledningen ett stort ansvar. Social- och hälsovårdstjänsternas ledning var beredd på en eventuell pandemi, i och med att stadens beredskapsplan för social- och hälsovården, som har en pandemiplan som bilaga, hade uppdaterats så nyligen som 2018.

Revisionsutskottet uttrycker oro för att personalresurserna inte ska räcka till följd av antalet personer som byter hälsostation till Grankulla.

Det strategiska insatsområdet Med fokus på invånarna, i och med vilket invånarnas välbefinnande och hälsa förbättras och skillnaderna i hälsa minskar, har enligt invånarenkäten lyckats väl. Alla invånargrupper gav ett bättre vitsord 2019 än 2016.

Inom förvaltningens resultatområde har bl.a. en vårdhandbok för kunskapsbaserad ledning gjorts upp, Finsote 2018 och skolhälsoenkäten 2019, samt olika invånar- och personalundersökningar. Sektorn deltog också aktivt i beredningsgrupperna för Nyland 2019 och i beredningen och ibruktagandet av det nya Apotti-projektet.

Antalet bostäder som framförs i Grankullas bostadsprogram 2017–2021 (-2025) motsvarar boendebehovet hos 2 500 nya invånare. Stadens invånarantal förutspås öka till ca 12 000 invånare år 2040, vilket motsvarar en genomsnittlig ökning på ca 1 procent. Här kan påpekas att befolkningsändringen under de senaste åren varit negativ. Den beräknade ökningen i invånarantalet kan under bostadsprogrammets tid (2017–2021) uppgå till ca 700–950 invånare och under tiden 2017–2025 till 1 300–1 700 invånare. Den förutsedda ökningen är stor med stadens mått mätt.

Revisionsutskottet rekommenderar att inverkan av den stora ökningen i invånarantalet beaktas i planeringen av servicen.

År 2019 beviljade social- och hälsovårdsutskottet bidrag till ett sammanlagt belopp på 55 850 euro. Det största bidraget beviljades till Grani Närhjälp rf för personalkostnader (bidraget beviljades på våren till ett belopp på 37 500 euro, och på hösten efter en ansökan om ytterligare bidrag beviljades ännu 8 000 euro). I bidraget beaktas också en verksamhetslokal i Villa Breda som har beviljats om bidrag till Grani Närhjälp. Beviljandet av bidragen var sakligt.

Mottagare av bidrag 2019	euro
Grani Närhjälp rf.	45 500
Övriga mottagare, 12 föreningar	10 350
Bidrag sammanlagt	55 850

Revisionsutskottet rekommenderar att man vid beviljandet av bidrag fäster särskild vikt vid att den mottagande organisationens löne- och kravnivå ligger i linje med stadens dito för personal i motsvarande uppgifter.

Revisionsutskottet rekommenderar att ett skilt kostnadsställe inrättas för större bidragsmottagare.

Fullmäktige godkände Oy Apotti Ab:s nya aktieägaravtal, som också andra sammanslutningar i framtiden kan ansluta sig till.

Revisionsutskottet rekommenderar att en utredning görs om hur ibruktagandet av Apotti påverkar hälsostationens tjänster.

Riskerna inom social- och hälsovården ansluter till patient- och klientskador, datasäkerhet och personalens säkerhet i samband med plötsliga och oväntade händelser. Under 2019 uppdagades inga betydande patientskador. EU:s allmänna dataskyddsförordning medför en skyldighet att anmäla dataskyddsläckor till dataskyddsombudsmannen. Inom social- och hälsovården har några läckor rapporterats. Det handlar främst om mindre fall av mänskliga misstag, t.ex. då patient- eller personuppgifter av misstag har överlåtits till fel person.

5.2 Socialtjänsterna

Barnen och ungdomarna i Grankulla mår relativt bra enligt den riksomfattande skolhälsoenkäten. De flesta barn och ungdomar upplever sig som en viktig del av familjen, kompisgänget och skolgemenskapen. De flesta sysslar också med någon hobby varje vecka. Bland de mer oroväckande resultaten finns ungdomarnas rikliga bruk av rusmedel, pojknas övervikt och sömnbrist samt skoltröttheten och ångesten som förekommer bland flickorna. Också ungdomarnas upplevelser av våld och trakasserier väcker oro.

Skuldrådgivning samt tjänster inom kris- och socialjouren har under året köpts enligt serviceavtal av Esbo stad.

Programmet för sexuell och reproduktiv hälsa pågår under åren 2014–2020. Omkring en tredjedel av alla aborter görs för kvinnor under 24 år.

Revisionsutskottet ber att de ovan nämnda ämnesområdenas betydelse för stadens invånares välbefinnande ska beaktas.

Antalet lagstadgade åtgärder med grund i barnskyddsanmälningar håller på att öka. Stadens barnskydd har som mål att erbjuda kundorienterad service för de familjer som behöver den. Vid utgången av 2019 hade barnskyddstjänsterna över 50 klienter, av vilka 9 barn var omhändertagna och placerade i vård utom hemmet. Kostnaden för ett barn i vård utom hemmet är ca 12 000 euro/mån.

Revisionsutskottet rekommenderar att åtgärder vidtas för att stötta barns och ungas välbefinnande.

Social- och hälsovårdsutskottet har godkänt verksamhetsanvisningar för färdtjänster enligt handikappservicelagen och socialvårdslagen.

Revisionsutskottet rekommenderar att en handikappolitisk strategi görs upp.

5.3 Äldreomsorgen

Av invånarenkäten kan man utläsa att de största förväntningarna riktades mot äldreomsorgen, och nöjdheten med tjänsterna ökade något mer än medeltalet till 8,21/10 år 2019. Svenskspråkiga respondenter var mindre nöjda än andra grupper. Nöjdheten med hemvården hade också stigit något mer än medeltalet i invånarenkäten (8,23/10), utom för barnfamiljer. Frågan om hur väl folk känner till serviceutbudet på Villa Breda fick vitsordet 8,10/10 i enkäten.

Revisionsutskottet rekommenderar att invånarenkätens resultat ska beaktas i planeringen av äldreomsorgen.

Sjukhusvården på hälsocentralnivå samt rehabiliteringen köps av Esbo sjukhus. Sedan hösten har det mobila sjukhuset (Liisa) producerat sjukvårdstjänster också för vårdhemmet. Det har visat sig vara ett steg i rätt riktning, eftersom det har minskat behovet av jourbesök utanför tjänstetid.

Revisionsutskottet rekommenderar att en skild utvärdering görs av det mobila sjukhuset (Liisa).

År 2019 var det första hela verksamhetsåret vid nya Villa Breda. Antalet vård dagar vid vårdenheten var 21 126. Utöver det bedrevs också dagverksamhet och annan verksamhet.

Äldrerådet lämnade en motion om allmänna hälsogranskningar för alla över 70 som godkändes i social- och hälsovårdsutskottet.

Stadens avtal om geriatriska läkartjänster med Kauniala Oy upphörde 28.2.2019. Det gick inte att rekrytera en egen geriatriker så en upphandling om geriatriska läkartjänster för ca 160 klienter sammanlagt på vårdenheten på Villa Breda och inom hemvården gjordes och avtal ingicks med Terveystalo enligt ansvarsläkarmodellen. Telefonjour dygnet runt skulle enligt den ursprungliga överenskommelsen ingå i den fasta månadsavgiften per klient i ansvarsläkarmodellen, men det infriades inte.

5.4 Hälsovården

Hälsovården omfattar hälsostationens öppenvård samt sjuktransporterna.

Inom resultatområdet inrättades två nya befattningar: för en sjukskötare och för en läkare som specialiserar sig inom allmänmedicin. Särskilt läkarmottagningarnas klientantal låg under budgeten vilket orsakades av svårigheterna med att få vikarierande läkare, vilket i sin tur gjorde det svårare att boka tid för icke-brådskande vård. Det här har väckt oro bland stadens invånare. Klientantalet på läkarmottagningarna och öppenvårdsbesöken

var båda lägre 2019 än 2018, trots att klientantalet i sig och hälsovårdskostnaderna ökade. Också hälsovårdens täckningsgrad (klienter/invånarantal) sjönk 2019 jämfört med 2018.

I invånarenkäten steg nöjdheten med hälsovården som helhet med 0,31 enheter (från 8,17/10 år 2016 till 8,48/10 år 2019). Om man ser till olika invånargrupper ökade nöjdheten jämt inom alla grupperna, men barnfamiljer och svenskspråkiga respondenter var mindre nöjda än de andra grupperna.

Happy-or-not-mätningarna på hälsostationen fortsatte. Målet om 90 % nöjda kunder utföll enligt följande: fysioterapin 96 %, mottagningen 91 %, brådskande mottagningen 85 % och mun- och tandvården 92 %. Nöjdheten med hälsovården ökade jämt inom alla invånargrupper. Barnfamiljer och svenskspråkiga respondenter var en aning mindre nöjda än de andra grupperna.

Revisionsutskottet rekommenderar att invånarenkätens resultat beaktas genom att tillgången till hälsovård förbättras genom utökade öppettider.

5.5 Mun- och tandvården

Tillgången till mun- och tandvård blev föremål för kritiska kommentarer i invånarenkäten på grund av de långa köerna. Respondenterna ansåg att vården är sakkunnig. Barnfamiljer och svenskspråkiga respondenter var mindre nöjda än andra grupper.

Revisionsutskottet understryker vikten av att främja invånarnas tandhälsa.

Revisionsutskottet rekommenderar att även barnfamiljernas och de svenskspråkiga klienternas servicebehov ska beaktas i planeringen.

5.6 Den specialiserade sjukvården

Besöken inom den specialiserade sjukvården minskade med 458 jämfört med 2018 och låg 1 488 under antalet som hade budgeterats. Kostnaderna per invånare för den specialiserade sjukvården var 987 euro år 2019, dvs. 52 euro mindre än 2018.

71 % (n=67) av respondenterna uppgav att de hade använt tjänsten Mina Kantasidor enligt en enkät i GraniDialog 2019. Mun- och tandvården (Lifecare) anslöt sig till Kanta enligt plan år 2019.

Revisionsutskottet anser det vara viktigt att Grankullaborna har tillgång till en hög nivå av specialiserad sjukvård också efter social- och hälsovårdsreformen.

6. Övriga observationer

6.1 Stadens strategier och program

Staden har ett flertal strategier, program och planer. Revisionsutskottet har fäst uppmärksamhet vid deras aktualitet.

Revisionsutskottet rekommenderar att följande dokument utvärderas och vid behov uppdateras och läggs upp på stadens webbplats:

- Den äldrepolitiska strategin 2011–2016
- Tvåspråkighetsprogrammet 2015–2017
- Det barn- och ungdomspolitiska programmet 2011–2016
- Välfärdsplanen för barn och ungdomar 2014
- Helhetsplanen för mentalvårdsarbetet 2008–2015
- Det bildningspolitiska programmet 2014–2016
- Bildningens tvåspråkighetsprogram 2015–2017
- Programmet för företagande och näringsliv 2015–2017

Programmet för integrationsfrämjande 2018–2022

Under 2019 godkändes ett nytt program för integrationsfrämjande 2018–2022. I lagen om främjande av integration ingår bestämmelsen att kommunerna ska göra upp ett program för integrationsfrämjande som godkänns i respektive kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Avtalet mellan kommunen och NTM-centralen om ersättning för personer som får internationellt skydd förutsätter att kommunen har ett gällande program för integrationsfrämjande.

Revisionsutskottet ber att uppmärksamhet ska fästas vid att programmet för integrationsfrämjande ses över och godkänns minst vart fjärde år.

6.2 Samhällstekniken

Enligt MBT-avtalet 2016–2019 om miljö, boende och trafik mellan staten och Helsingforsregionens kommuner förbinder sig Grankulla att öka planreserven för bostadstomter under avtalsperioden med 33 000 m² vy samt till ett produktionsmål på sammanlagt 288 bostäder, av vilket 30 % ska utgöras av bostadsproduktion med stöd. Under avtalsperioden färdigställdes sammanlagt 301 bostäder i Grankulla, men i antalet ingick ingen bostadsproduktion med stöd. Under år 2019 blev sammanlagt 65 bostäder klara. Planläggningsmålen i MBT-avtalet är inte realistiska i Grankullas förhållanden utan detaljplaneändringar.

Revisionsutskottet rekommenderar att man i planeringen av detaljplaneändringar ska fästa uppmärksamhet vid att bevara en trädgårdslig stadsbild med övervägande småhusbebyggelse, samt vid att bevara grönområden och skogsdungar.

Byggandet av 165 st. nya bostäder med grund i tidigare beviljade lov och detaljplaneändringar inleddes, främst inom Björkgårdsområdet. Av dessa är 153 bostäder i flervåningshus och 12 småhusbostäder, och i antalet ingår också 44 ARA-bostäder. Bygglov beviljades för 14 nybyggnader. Utgående från loven som beviljades 2019 kommer Grankulla att få sammanlagt 68 nya bostäder, av vilka 46 i flervåningshus, 8 i två låghus och 14 småhus.

Efter det finns inga fler möjligheter för höghusprojekt i stadens planreserv. Arbetet med förslaget till detaljplaneändring för stadshusområdet fortsatte under 2019.

Revisionsutskottet rekommenderar att möjligheten att utnyttja TVO:s gamla lagerområde utreds.

Revisionsutskottet rekommenderar att stadens invånare och grannskapens respons om planändringarna beaktas, och att promemorior görs upp för de informationsmöten som ordnas för allmänheten, liksom även för gemensamma höranden mellan stadsstyrelsen och utskotten.

Digitaliseringen av byggnadstillsynens arkiv på papper gick inte framåt på grund av tilläggskostnader och personalbrist. Arbetet med GIS-systemet fortsatte, liksom också arbetet med stadsmodellen i 3D. I Mäntymäen koulu slutfördes saneringen av de administrativa utrymmena samt utvidgningen av matsalen till allaktivitetsrum. Projektet för tillbyggnad av centralköket i Kasavuoren koulukeskus slutfördes också. Entreprenaden för att reparera bibliotekets fasad sköts upp till 2020. Garantiarbetena på servicecentret Villa Breda pågick under hela 2019. Stadens affärscentrum blev klart i slutet av november. HRT:s zonreform inleddes i april och busslinjen 212 inledde trafik.

Inkomstanslaget i budgeten för år 2019 var 16,8 miljoner euro. Utfallet i bokslutet var 16,0 miljoner euro, vilket motsvarar 95 procent av inkomstanslaget för sektorn som helhet. Vinsterna för försäljning av markegendom uppgick i bokslutet till 2,567 milj. euro.

De beräknade utgifterna i budgeten för år 2019 var 11,701 miljoner euro. Utfallet var 10,742 miljoner euro, vilket motsvarar 92 procent av den budgeterade helhetssumman. Den sektorspecifika ramen som hade fastställts av stadsstyrelsen var 11,699 miljoner euro. Det oanvända anslaget uppgick till ca 965 000 euro.

Personalplanen för sektorn år 2019 upptog 59 anställda, en fler än föregående år. Sektorn har också i år lidit av underbemanning. Inom resultatområdena har det förekommit lediga befattningar för en eller flera nyckelpersoner. Läget var under hösten svårast inom byggnadstillsynen, där två av de sammanlagt tre anställda sade upp sig nästan samtidigt. Rekrytering särskilt av sakkunniga inom byggnadsteknik och VVS har visat sig vara svårt.

Revisionsutskottet rekommenderar att orsaken bakom personalomsättningen utreds.

Säsongen för vinterunderhåll 2019 var mycket kort. Under början och slutet av vintern förekom det endast ett fåtal dagar med snöfall. Hösten präglades av regn och skyfallen orsakade problem med översvämning särskilt i gångtunnlar. Hastighetsbegränsningen på vissa huvudgator sänktes från 40 km i timmen till 30 km i timmen.

Byggnadstillsynen

Under 2019 beviljades 35 åtgärdsstillstånd. Bygglov beviljades för ett flervåningshus och två (2 x 4 bostäder) låghus. Också 14 småhus beviljades bygglov. År 2019 färdigställdes sammanlagt 65 bostadsbyggnader i Grankulla, av vilka 39 st. i ett flervåningshus med bostäder på adressen Grankullavägen 9. Bygglov beviljades för 14 nybyggnadsprojekt.

Bygglov beviljades år 2019 för sammanlagt 68 nya bostäder, av vilka 46 i flervåningshus, 8 i två låghus och 14 småhus.

I december hade resultatområdet en person mindre än normalresursen (byggnadsinspektören).

6.3 Bildningssektorn

Svenskspråkiga skolförvaltningen

Den som ordnar utbildning har en lagstadgad skyldighet att utvärdera utbildningen. Utvärderingsresultaten ska utnyttjas för att utveckla och effektivisera utbildningen. Resultaten utgör samtidigt ett stöd för politiska beslut. De finskspråkiga enheterna införde ett nytt utvärderingssystem 2018 och de svenska skolorna införde ett nytt system 2019. Målet är att få respons av alla elever som deltar i utbildningsverksamheten, deras vårdnadshavare och personalen. Enkäterna görs i fortsättningen varje år.

Rapporter har gjorts upp om verksamheten vid och utvärderingsresultaten för varje svenskspråkig enhet (småbarnspedagogiken, Granhultsskolan, Hagelstamska och GGS), men rapporterna presenterades endast för utskottet SUUS. I presentationstexterna ingår inget omnämnande om varför rapporterna ges "endast till utskottets ledamöter" samt för kännedom.

Revisionsutskottet anser att förfarandet ifråga inte överensstämmer med presentationstexten för utskottet SUUS och att det inte gagnar det politiska beslutsfattandet. Vidare anser revisionsutskottet att rapporter eller sammanställningar av resultat ska vara tillgängliga för alla beslutsfattare och kommuninvånare.

Revisionsutskottet anser att de konkreta åtgärder de utvärderade enheterna vidtar med anledning av enkätresultaten ska ges för kännedom (t.ex. att utvecklingssamtal för åttondeklassister återinförs vid Hagelstamska skolan, som SUUS föreslog vid sammankomsten 18.6.2019).

Gymnasiet Grankulla samskola

I den gemensamma ansökan 2019 var Gymnasiet Grankulla samskola för andra gången i följd Finlands mest populära svenska gymnasium. Det lägsta medeltalet för nya studerande steg till 8,69 jämfört med 8,42 föregående år. I studentskrivningarna våren 2019 var Amanda Sandelin med sina tio laudatur Finlands bästa student.

Småbarnspedagogik och förskola

Samförstånd uppnåddes om att flytta de svenskspråkiga förskoleklasserna till Granhultsskolan och verksamheten inleds när lokalerna har färdigställts.

Finskspråkiga skolförvaltningen

Grankulla stads plan för småbarnspedagogik 2019

Utbildningsstyrelsen bestämde om de nya grunderna för planen för småbarnspedagogik 19.12.2018. De nya grunderna trädde i kraft från och med 1.1.2019. De lokala planerna för småbarnspedagogik uppdaterades i enlighet med de nationella grunderna och togs i bruk i augusti 2019.

Behovsutredning av tillgängligheten i Mäntymäen koulu

Tillgängligheten och framkomligheten var bristfällig i Mäntymäen koulu, vilket bland annat gjorde skolgången besvärlig för elever med funktionsnedsättningar. Alla elever bör ha lika möjligheter att röra sig i skolhuset, även med hjälpmedel. Kostnadskalkylen visade att det skulle komma att kosta omkring 750 000–1 000 000 euro att anpassa skolan för personer med funktionsnedsättningar.

Revisionsutskottet anser att behovsutredningen var nödvändig.

En administrativt enhetlig finskspråkig grundskola

I anslutning till budgetbehandlingen 2018 beslutade fullmäktige att "Inrättande av en gemensam rektorstjänst på grundskolenivå i Mäntymäen koulu och Kasavuoren koulu utreds". Ärendet gav upphov till mycket diskussion, många höranden samt utredningar bl.a. av olika ledningsmodeller. Också skolans personal har hörts och konsekvenserna för personalen har utvärderats.

Inom den finskspråkiga grundläggande undervisningen blev slutsatsen att fortsätta med det nuvarande ledningssystemet. Enligt det har Mäntymäen koulu och Kasavuoren koulu vardera en egen rektor och biträdande rektor, eftersom det enligt utredningen varken finns pedagogiska, verksamhetsrelaterade eller ekonomiska grunder för att övergå till en administrativt enhetlig grundskola.

Kultur- och fritidstjänsterna

Understöd som delas ut av kulturutskottet

I utskottets budget reserveras årligen i samband med budgetbehandlingen ett anslag som ska delas ut till lokala föreningar. År 2019 delade kulturutskottet ut kulturunderstöd (verksamhetsunderstöd och projektunderstöd) till föreningar som bedriver kulturverksamhet samt personliga konstnärstipendier till en summa på sammanlagt 9 000 euro:

Mottagare av understöd 2019	ansökt, euro	beviljat, euro
Verksamhetsunderstöd	15 400	4 000
Projektunderstöd	24 100	4 000
Konstnärstipendium	2 000	1 000
Understöd sammanlagt	41 500	9 000

Projektet framtidens bibliotek

Stadens bibliotek utnyttjar bl.a. digitalisering, automation och robotik i projektet för att förnya bibliotekslokalerna. Målet är att ge ännu bättre tillgång till bibliotekstjänsterna. Tanken är att placera ett automatlager i bibliotekssalen, där en biblioteksrobot ställer in reserverat material som returneras och avhämtar material som kunderna önskar. Automatlagret ger mer möjligheter att utveckla biblioteket som en mångsidig miljö för arbete, fritidsintressen, studier och vistelse.

Reformen anses göra verksamheten mer effektiv på flera olika sätt både för bibliotekets personal och för kunderna bland annat därför att personalresurser frigörs från arbete med att ställa tillbaka böcker till kundtjänst och att materialet blir mer tillgängligt för kunderna. Vidare medför reformen ett helt nytt verksamhets sätt för biblioteken, så att lokalerna kan användas på nya sätt och verksamheten tar ett stort steg framåt mot framtidens bibliotek.

Tre olika planer har gjorts upp för hur kundlokalerna kan renoveras. Planlösningen och ändringarna i byggnadens rumsindelning är samma för alla tre. Kulturutskottet rekommenderade för stadsstyrelsen att alternativ 2 ska väljas. Investeringen infaller under räkenskapsåret 2021.

1. Nya hyllor för material, samt övrig möblering (kostnader sammanlagt 595 000 euro)
2. Nya hyllor för material, övrig möblering samt ett litet automatlager för material som reserverats av kunderna (kostnader sammanlagt 770 000 euro)
3. Nya hyllor och andra möbler samt ett större automatlager där en del av vuxenlitteraturen och reservationerna placeras. (kostnader sammanlagt 1 095 000 euro)

Konceptet meröppet bibliotek

Då konceptet meröppet bibliotek infördes i Grankulla begränsades användningen till personer som fyllt 16 år. Eftersom åldersgränsen för straffrättsligt ansvar i Finland är 15 år ändrade kulturutskottet åldersgränsen för användning av det meröppna biblioteket så att alla som har fyllt 15 år har tillgång till det, och även barn under 15 år med skriftligt samtycke av vårdnadshavaren.

Kultur för alla – pilotförsök med Kaiku-projektet

Enligt Grankulla stads strategi 2018–2022 ska invånarnas välbefinnande aktivt främjas. I enlighet med strategin genomfördes år 2019 ett projekt med titeln Kultur för alla – pilotförsök med Kaikukortet i samarbete mellan social- och hälsovården och kulturutskottet.

Tjänsten Kultur för alla är avsedd som en gemensam verksamhetsform för social- och kulturtjänsterna i kommuner, städer och landskap i syfte att främja rätten till kultur bland personer i ekonomiskt trångmål. Tjänsten är ett redskap och ett sätt att öka delaktigheten och samtidigt också lagstadgad social rehabilitering. Kaikukortet är ett registrerat varumärke inom tjänsten Kultur för alla, och kortet har utformats inom projektet redan 2017. Utveckling på riksomfattande nivå finansieras under åren 2018–2019 av undervisnings- och kulturministeriet och tjänsten Kultur för alla.

Kaikukortet är avsett att delas ut inom olika tjänster med låg tröskel, för att nå målgruppen så effektivt som möjligt. Kortet delas ut vid social- och hälsovårdens servicepunkter inom Kaikunätverket. Med kortet kan klienterna avgiftsfritt skaffa inträdesbiljetter och plats på olika kurser, delta i olika verksamheter, kurser på medborgarinstitutet och kulturevenemang.

Revisionsutskottet ser det som positivt att staden främjar jämställdhet och gör kulturen tillgänglig, vilket i sin tur ger låginkomsttagare bättre livskvalitet, hälsa och delaktighet.

Ungdomstjänsterna

Tillfälliga utrymmen för Grankulla ungdomsgård

Fullmäktige godkände projektplanen för renovering av ungdomsgården. Ett anslag på 3 000 000 euro beviljas för projektplanering och igångsättning av projektet år 2020. Ett anslag på 3 840 000 euro reserverades för projektet för år 2021.

Fullmäktigesalen i stadshuset anvisades som tillfällig lokal för ungdomsverksamheten i slutet av 2019. Lokalen inreddes i samråd med ungdomarna. Den tillfälliga lokalen har tagits väl emot av ungdomen och där har förekommit mycket aktivitet om kvällarna. Besökarantalet per kväll har varit 30–40 ungdomar, beroende på veckodag. Samtidigt lösgjordes den tidigare tillfälliga ungdomslokalen för bibliotekets egen verksamhet.

Ungdomstjänsternas primära målgrupp är Grankullabor i åldern 10–25 år, och för dem är ungdomslokalen en viktig plats.

Ungdomsfullmäktige spelar en avgörande roll för ungdomarnas delaktighet och den nuvarande modellen verkar fungera. Ungdomsfullmäktige är en fungerande länk mellan ungdomarna och beslutsfattarna i Grankulla och för ungdomarna som deltar ger det god insikt i stadens verksamhet. Den uppsökande ungdomsarbetaren är sekreterare för ungdomsfullmäktige. Ett påverkansorgan för ungdomar ska finnas i kommunen enligt kommunallagen. Ungdomstjänsterna samarbetar med skolorna.

Ungdomsgarantimodellen

Ungdomsgarantimodellen utvärderades och uppdaterades med beslut av fullmäktige år 2017. Då fastställdes också målet om att alla under 25 år ska ha en studieplats, ett jobb eller motsvarande efter den grundläggande utbildningen. Båda målen ingår i fullmäktiges strategiska indikatorer.

I praktiken innebär ungdomsgarantin att alla under 25 år och alla nyutexaminerade under 30 år erbjuds en arbets-, arbetsprövnings-, studie-, arbetsverkstads- eller rehabiliteringsplats senast tre månader efter att de blivit arbetslösa.

I ungdomsgarantin ingår också en utbildningsgaranti: alla som gått ut grundskolan garanteras en utbildningsplats på gymnasium, på yrkesläroanstalt, i läroavtalsutbildning, på arbetsverkstad, i rehabilitering eller på något annat sätt.

Främjande av barns och ungas välfärd

Den centrala åtgärden är att öka tillgången på mentalvårdstjänster med låg tröskel inom skolhälsovården. Det förekommer fortfarande problem med tillgången på mentalvårdstjänster för barn och unga. Samarbetet med barn- och ungdomspsykiatriska enheten vid HSN har intensifierats för att göra remisspraxisen smidigare. Strävan har varit att förflytta fokus från den specialiserade vården till primärvården, till den närmaste omgivningen för barn och unga och deras familjer. Arbetsgruppen HYKS VARHAIN inrättades på hösten 2019 och ett pilotförsök gjordes i de finsk- och svenskspråkiga lågstadierna. Målen är att

- erbjuda barnpsykiatrisk sakkunskap för aktörerna inom primärvården
- stärka och aktivera nätverken i barnfamiljernas vardag
- identifiera mentala störningar hos barn som kräver specialkunskaper i ett tidigare skede
- erbjuda en lättare utredning och konsultering än den nuvarande modellen
- hjälpa personalen på skolorna och förskolorna att i tid uppmärksamma symtom hos barnen och styra barnet till rätt slag av stöd.

Lågtröskeltjänsterna för högstadiel elever stärktes genom att den psykiatriska sjukskötarens arbetsinsats riktades och fördes ut i skolmiljön och genom att öka informationen om den psykiatriska sjukskötarens och psykologens mottagningar på hälsocentralen.

På våren 2019 grundades en gemensam arbetsgrupp för mentalvårdsstigen för barn och unga. I arbetsgruppen ingår representanter för primärvården, socialtjänsterna, familjerådgivningen, skolhälsovården och från skolornas elevvårdsgrupp. Målet är att göra nätverket som tillhandahåller bedömning och vård av barn och unga klarare och att öka samarbetet mellan de olika aktörerna.

Kompetensprogrammet för unga vuxna

Kompetensprogrammet för unga vuxna erbjuder en möjlighet för personer under 30 år utan utbildning att avlägga yrkesexamen eller en del av en sådan. Inom programmet kan man avlägga yrkesexamen, specialyrkesexamen eller yrkesinriktad grundexamen. Utbildningen kan genomgå vid läroanstalt eller enligt läroavtal.

Ungdomstjänsterna fick finansiering på 27 500 euro för det uppsökande ungdomsarbetet från Regionförvaltningsverket i Södra Finland år 2019. Kostnaderna i sin helhet var 38 700 euro. I övrigt används resurser från de olika resultatenheterens existerande budget för ungdomsgarantiverksamhet. En summa på 35 000 euro reserverades i budgeten 2019 för sommarjobsedel. Det blev 118 sedlar, av vilka 99 användes, sammanlagt 29 700 euro.

Idrottstjänsterna

En plan för motions och idrott i staden ingår i välfärdsplanen enligt stadens strategi. Riktlinjerna i planen grundar sig på utredningen om idrottsanläggningarna som gjordes våren 2018 och som används i planeringen av kommande sport och motion.

Inom idrottstjänsterna görs en hel del integrationsarbete som ett led i den normala serviceproduktionen, men integrationsarbetet pågår också med projektfinansiering inom projektet Motion och rörelse i Grani. Projektet Motion och rörelse i Grani har som vision att framtidens Grankulla ska ha en mångkulturell och internationell miljö för motion som är öppen för alla. Projektet samarbetar med aktörer i närregionen för att skapa en motiverande och jämställd motionsmiljö med låg tröskel för alla Grankullabor. Förutsättningarna för att lyckas är en pågående dialog och samarbete med olika aktörer i Grankulla, samt med regionala samarbetsparter och inom det regionala samarbetet.

En enkät om Grankulla simhalls framtid gjordes 1–18.4.2019. Enkäten var en webbenkät på stadens webbplats. Framför allt önskade sig de som svarade olika slag av ytterligare bassänger eller ökad bassängyta, samt välståndade och välfungerande lokaler i simhallen. Sammandragsvis kan man konstatera att nästan alla som svarade önskar att staden har en simhall också i fortsättningen, men att det förekommer olika åsikter om hurdan hallen ska vara.

Idrottsutskottets understöd till idrottsföreningarna 2019

Enligt Grankulla stads förvaltningsstadga ingår det i idrottsutskottets beslutanderätt att besluta om beviljande av verksamhetsbidrag och andra understöd och övervaka användningen av dessa.

Idrottsutskottet beslutade om principerna för utdelning av understöd för idrottsverksamhet. Understöden delas enligt principerna upp i verksamhetsunderstöd, projektunderstöd och personliga stipendier.

I budgeten 2019 reserverades anslag på sammanlagt 100 400 euro för understöd för idrottsverksamhet. Idrottsutskottet beslutade att anslagen som hade reserverats i budgeten för understöd för idrottsverksamhet skulle delas ut till föreningarna enligt följande:

Mottagare av understöd 2019	ansökt, euro	beviljat, euro
Verksamhetsunderstöd (14 mottagare)	164 950	82 300
Projektunderstöd (8 mottagare)	56 900	16 100
Personliga stipendier (4 mottagare)	6 705	2 000
Idrottsunderstöd, sammanlagt	228 555	100 400

7. Revisionsutskottets förslag till stadsfullmäktige

Enligt 121 § i kommunallagen behandlar fullmäktige revisionsutskottets utvärderingsberättelse i samband med bokslutet. Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

Revisionsutskottet lämnar sin utvärderingsberättelse för 2019 till fullmäktige för behandling och föreslår att fullmäktige ska begära bemötanden av utskotten och stadsstyrelsen med anledning av de kursiverade bedömningarna och rekommendationerna i utvärderingsberättelsen före utgången av oktober 2020.

Revisionsutskottet föreslår i enlighet med revisorns förslag att bokslutet godkänns och att medlemmarna i förvaltningsorganen och de ledande tjänsteinnehavarna i uppgiftsområdena beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2019.

8. Sammanfattning

Revisionsutskottet ska enligt kommunallagen bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionsutskottet har utfört utvärderingen enligt sin utvärderingsplan för fullmäktigeperioden 2017–2021 och sitt arbetsprogram för utvärdering 2019.

Revisionsutskottet konstaterar att målen för verksamheten och ekonomin som har godkänts av fullmäktige har uppnåtts i tillräcklig utsträckning.

9. Underskrifter

Grankulla den 18 maj 2020

Grankulla stads revisionsutskott

Olavi Filppula
ordförande

Stefan Stenberg
vice ordförande

Veronica Fellman
ledamot

Jarkko Huttunen
ledamot

Sari Mutka
ledamot

Bilaga 1

Gemensam utvärdering från revisionsfunktionerna vid huvudstadsregionens städer 2019: Hälsovårdens e-tjänster

Inledning

Den gemensamma utvärderingen från revisionsfunktionerna vid huvudstadsregionens städer och HUS 2019 hade hälsovårdens e-tjänster som föremål och den främsta frågeställningen var om e-tjänsterna inom hälsovården fungerar smidigt, och håller hög standard och har ett gott genomslag samt svarar mot kommuninvånarnas behov. Med e-tjänster avses informations- och kommunikationstekniska applikationer som ger klienten tillgång till sina patientjournaler, provresultat eller allmän hälsoinformation, samt möjlighet att förnya recept, boka tider, be om remiss, samt kommunicera datasäkert med sakkunniga inom hälsovården. I anslutning till utvärderingen utreddes tillgången på hälsovårdens e-tjänster, samt tjänsternas tillgänglighet för användare med funktionsnedsättningar. Enligt Helsingfors stadsstrategi ska de elektroniska tjänsterna ges prioritet. Enligt strategin satsar staden på tillgängliga elektroniska tjänster och utnyttjande av digitalisering, artificiell intelligens och robotisering.

Utvärderingen gjordes av en arbetsgrupp som bestod av anställda vid städerna och HUS revisionsfunktion, och den styrdes av en styrgrupp bestående av revisionsutskottens ordförande. I utvärderingen deltog Esbo, Helsingfors, Grankulla, Vanda och HUS.

Läs mer om utvärderingen här: www.arviointikertomus.fi.

Slutsatser

Hälsovårdens e-tjänster är till största delen smidiga och håller en standard och har ett genomslag som motsvarar kommuninvånarnas behov. Utbudet av e-tjänster är brett. De tillför en servicekanal som betjänar kommuninvånarna oberoende av tid och plats. Med hjälp av e-tjänsterna går också sådana klienter att nå som annars inte kan nås av tjänsterna. Därmed kan hälsovårdstjänsternas täckningsgrad ökas, med medföljande nytta för hälsan. Bland problemen finns det att e-tjänsterna inte är lätta att hitta, t.ex. på städernas webbplatser, i och med att det finns olika vägar till tjänsterna. Alla kommunens invånare har heller inte möjlighet att använda e-tjänster till följd av olika funktionsnedsättningar, vilket innebär att alla inte kan nås av e-tjänsterna. Därför är det viktigt att de traditionella kanalerna också i fortsättningen kvarstår jämsides med e-tjänsterna. Tillgängligheten kan också förbättras i språkligt hänseende: de e-tjänster som finns att tillgå på finska och svenska finns inte alltid i sin helhet på engelska eller lättläst. Problemen med tillgängligheten utgör ett hinder särskilt för klienter med funktionsnedsättningar.

Rekommendationer

Social- och hälsovårdssektorn bör

- ge möjlighet att även i fortsättningen använda traditionella servicekanaler så att olika klientgruppers jämställdhet kan säkras.
- bättre beakta användarnas eventuella funktionsnedsättningar i e-tjänsterna.
- se till att e-tjänsterna går lättare att hitta på varje stads webbplats.
- säkra att e-tjänsterna är tillgängliga på jämställda grunder på finska, svenska och engelska samt använda klarspråk i tjänsterna.